

Zarota za umor "velike trojice" v Teheranu

V WASHINGTONU PREVLAĐUJE MNENJE, DA SE KRALJ PETER NE BO VRNIL V JUGOSLAVIJO

WASHINGTON, 12. decembra. (O.N.A.) — Mladi kralj Peter se ne bo vrnil nazaj v Jugoslavijo, oziroma, ako to stori, ne bo ostal dolgo na svojem prestolu.

To prorokujejo opazovalci, ki imajo jako tesne zveze z krogi, ki so bili blizu ustvarjanja moskovske konference — a potrjuje to prorokovanje vest, ki prihaja iz Turčije, da se je Sovjetska Rusija odločila, da prizna vladno jugoslovanskih partizanov maršala Tita.

Akcije kralja Petra in njegove vlade v izgnanstvu so v Kairu propadle z veliko naglico. Prav kot grški kralj bo tudi Peter II. morda moral čakati zunaj, da njegovo ljudstvo glasuje in voli, ter ga povabi, da se vrne — česar morda ne bo nikdar storilo.

Odločilen spopad blizu

Mnenje prevladuje, da bo kmalu prišlo do odločilnega spopada med Petrovim ministarskim predsednikom Božidarjem Purićem in začasno vladno, katere je bila pred kratkim ustanovljena zadaj za jugoslovanskimi gerilskimi linijami pod vodstvom Tita in dr. Ivana Ribara, ki je leta 1920, stal na čelu prve jugoslovanske ustavodajne skupščine. Četniki Petrovega vojnega ministra, generala Draže Mihajlovića so često napadali partizane maršala Tita.

Petrova vlada je v preteklosti uživala ugodnosti uradnega priznanja vlad Zedinjenih narodov, med njimi tudi Sovjetske unije, toda že zadnje čase sta Velika Britanija in Zedinjene države dajale več podpore v obliki vojaškega materijala Titu kot Mihajloviću, ker so partizanske sile mnogo večje, silnejše in številnejše, ter tudi bolj borbene.

Pritisk na kralja za pobojanje s partizani

Velik je pritisk na kralja Petra, da se poboja z novo partizansko vladno, toda izgledi za možnost takega zedinjenja so videti jako majhni. Konstantin Potić, Petrov tukajšnji ambasador, se bo najbrže kmalu podal z letalom v Kairo. Ako Potić ne bo vrnil Mihajlovića ven — česar pa najbrže niti ne bi hotel storiti — se Ribar pač ne more pridružiti nobeni kraljevski vladi. Nekatera poročila celo trde, da je nova vlada že proglasila republiko.

Tukajšnji opazovalci so z zanimanjem slisali, da je predsednik Roosevelt sicer obiskal kralja Petra po objavi provizorne vlade, toda vesti, ki so prišle iz Kaira vzbujajo vtis, da je premier Churchill prepustil vse jugoslovanske stvari zunanjemu ministru Anthony Eden. To pa je zelo zanimivo, kajti Churchill je prej močno podpiral Petra.

Tri poglavne sporne točke

Tukajšnji uradni krogi navedajo predvsem tri poglavne sporne točke med Purićem in Ribarjem.

1. Patriotizem. Partizani so se borili in trpeli dve in pol leti. Oni, ki so ostali doma, prezirajo tiste, ki so zbežali.
2. Politika. Ribar ima podporo Sovjetske Unije. Petrova zaslomba je politično na desni.
3. Narodnost. Petrovo vladno dominirajo Srbi, Ribarjeva vlada in Titove armade pa imajo morda svojo težo nekoliko na hrvaški strani.

Imenovanje bana Šubišića pri nese odločitev?

Lahko se zgodi, da pride do odločilnega spopada v zadevi jugoslovanskega zastopnika v italijanski komisiji. Peter se je skušal sporu izogniti s tem, da je imenoval na to mesto bana Šubišića. Izbera Šubišića je najbrže izvrstna poteza — prav verjetno je, da bodo partizani z njim zadovoljni. Poročila so trdila, da namerava Ribarjeva vlada imenovati svojega lastnega predstavnika za italijansko komisijo, toda verjetno je, da imenovanje Šubišića še ni bilo znano, ko je bila ta vest objavljena.

Toda ako partizani ne bodo zadovoljni s Šubišićem, bodo zavestne vlade morda prisiljene, da trdo nastopijo proti Petru II.

Novi grobovi

THOMAS SMICKLAS

Ob 3:45 uri danes zjutraj je v Women's bolnišnici preminil Thomas Smicklas, star 64 let, stanujoč na 5910 Bonna Ave. Bolehal je dva tedna. Pokojnik je bil doma iz Zumberške krajine. Zapuščena žena Marijo in osem otrok.

Pogreb oskrbuje Grdinov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

JOE J. LUNDER

Po kratki in mučni bolezni je v St. Luke's bolnišnici preminil dobro poznani Joe J. Lunder, star 64 let, stanujoč na 9308 Parmalee Ave. Doma je bil iz vasi Pod Polene, fara Velike Lašče, kjer zapuščata brata Francka, sestro Frances in več sorodnikov. Tukaj je bival 40 let. Zadnjih 30 let je bil zaposlen pri Willard Storage Battery Co. Bil je ustanovni član kakor tudi blagajnik društva Glas celovelskih delavcev št. 9 SDZ, društva Jaheza Krstnika št. 37 ABZ in društva Srca Jezusovega. Tukaj zapuščata žalujočo sorprogo Frances, rojeno Arko, tri sinove Johna, Josepha Jr., in Edwarda, ter tri hčere, Frances, poročeno Fabian, Agnes, in Josephine, dva vnuka Wayne in Lorriene ter veliko srodnikov. Sin Raymond je umrl pred dve leti. Pogreb se bo vršil v torek ob 8:15 uri zjutraj iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče v družinsko grobnico.

Bodi pokojnikom lahka ameriška gruda, preostalom sorodnikom pa naše sožalje!

Vojaki dobijo od \$200 do \$500, kadar zapustijo armado

Senat je z veliko večino glasoval za tozadevno predlogo kot "božično darilo"

WASHINGTON, 17. decembra. — Senatna zbornica Zed. držav je danes v duhu božičnih praznikov z veliko večino odobrila zakonski načrt, ki določa, da vsi člani oboroženih sil prejmejo od \$200 do \$500, kadar se jih odpusti iz službe. To vsoto imajo dobiti tako moški kot ženske, ki pripadajo oboroženim silam Zed. držav.

Iz senata je predloga šla v poslansko zbornico, kjer se pričakuje, da bo sprejeta brez daljšega odlašanja.

Senat je glasoval o predlogi po malo več kot eni uri debate, potem ko je senator Barkley, vodja demokratske večine, apeliral na zbornico, da naj ne pozabi "božičnega darila" za oborožene sile.

V smislu te predloge ima vsak moški in vsaka ženska do polkovniškega čina, ki ima za seboj 18 mesecev službe preko morja ali v Alaski, prejeti \$500. Ena tretjina vsote se ima izplačati takoj po odpustu, ostanek pa v dveh mesečnih obrokih.

Posebna odpustna nagrada ima znašati \$400 za premorsko službo, znašajoč od 12 do 18 mesecev. Oni, ki bi služili več kot 12 mesecev v tej deželi, imajo prejeti \$300, in oni, ki bi služili v tej deželi manj kot 12 mesecev, pa bi v smislu te predloge dobili ob povratku v civilno življenje minimalno vsoto \$200.

\$3,750,000 bonusa za delavce pri Jack & Heinz

Tovarna Jack and Heinz, ki slovi radi svojih visokih delavskih mezd, je naznanila, da bodo njeni delavci letos dobili \$3,750,000 bonusa. Vsak izmed 7,600 delavcev bo dobil \$50 za vsak mesec dela v pretečenem letu, kar pomeni, da bo letna mezdna onih, ki so plačani na uro, znašala povprečno \$5,600, onih, ki so plačani na mesec, pa povprečno \$5,000.

NOVI URADNIKI

Društvo Mir. št. 142 SNPJ je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1944: Predsednik John Prusnik, podpredsednik Victor Brezar, tajnik Frank Sustarsich, 15726 Holmes Ave., zapisnikar Frank Celin, blagajnik John Čopić, reditelj Joseph Sedej, nadzorni odbor: Anton Bokal, Jos. Kopranc in Martin Sircelj, zdravniki: Dr. Opaskar, Dr. Skur in Dr. Rottar. Redne seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. domu na Holmes Ave. Društvo je tudi odobrilo \$200 za J.P.O.S.S. \$6.00 mesečno za SANS in \$6.00 za Prosvetno matico.

BOŽIČNICO priredi Slov. šola Slov. nar. doma, na St. Clair Ave. jutri popoldne ob 3. uri. Mladina bo nastopila s pevskimi in glasbenimi točkami, in podala bo igro tri-dejanko "Teta iz Ljubljane."

Naši fantje-vojaki

Corporal August Nahtigal, sin Mr. in Mrs. Nahtigal, 14801 Hale Ave., je bil premeščen iz Californije v Kansas. Njegov naslov je sedaj: Cpl. August Nahtigal, 79th Calvary Recon. Troops, A.P.O. 79, Camp Phillips, Kans.

V sredo, 22. decembra bo odšel k mornarici Anthony Albin Vadal, sin poznane Vadalove družine, 1022 E. 70 St. Anthony je bil pred leti zvest raznašalec Enakopravnosti. Zelimu mu srečen in zdrav povratek!

ROJAKINJA POVOŽENA

Sporoča se nam, da je bila 6. decembra okrog 6. ure zvečer zadeta od avtomobila, Mrs. Frances Mola, stanujoča na 905 Ansel Rd. Mrs. Mola je bila namenjena na sejo društva Marije Magdalene, ko je šla preko ceste od Anžlovarjeve trgovine in jo je zadel avto, ki je zavil v Norwood Rd. Odpeljana je bila v Glenville bolnišnico, kjer se nahaja v Ward 1. Prijateljce jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnjega okrevanja!

VILE ROJENICE

Pri družini Mr. in Mrs. Joseph Proly, 798 E. 154 St., so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčka, ki je drugi v družini. Mati je hči poznane družine Nahtigal, z Hale Ave. Mati in novorojenček se nahajata v Booth Memorial bolnišnici in se dobro počutita. Čestitamo!

PLESNA VESELICA

Društvo Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ priredi nocoj svojo običajno pred-božično veselico v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Veselilni odbor obeta nekaj prav posebnega v kuhinji in pri baru, dobre zabave v veseli družbi bo tudi v obilju in par uric dobre razvedrila bo sleherni deležen, ki bo veselico posetil. Za ples bo skrbel priljubljeni John Peconov orkester. Članice se priporočajo članstvu SDZ in ostalemu občinstvu za obisk.

LETNE SEJE

Društvo Jutrarnja zvezda št. 137 ABZ bo imelo svojo glavno sejo jutri, 19. decembra ob 1.30 uri popoldne v stari šoli sv. Vida. Članice so vabljene, da se udeležijo v velikem številu.

Članstvo društva Cvetoči Nobile št. 450 SNPJ je prošeno, da se gotovo udeleži letne seje, ki se vrši jutri, 19. decembra, ob 9. uri zjutraj v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Seja je važna. Volilo se bo odbor za prihodnje leto, in podani bodo računi poslovanja ter o zadnji priredbi.

"Revna ženska" je zapustila \$47,000

Miss Fannie Kingwell, ki je umrla 22. novembra v starosti 93 let, je bila vse življenje poznana kot "velika reva". Bivala je v slabih stanovanjih, imela ni skoro nobenega pohištva in zadnja leta je bila dalj časa na javni podpori. Včeraj pa je prišlo na dan, da je "revna" ob smrti zapustila ogromno vsoto \$47,000.

Umrla je na domu vdove Mrs. Stelle Kilner na 1449 E. 24 St., v najbolj zapuščenem delu mesta, ki ji je stregla v njeni bolezni ter ji za to plačevala po \$5.00 na mesec. Tej ženski je zapustila tudi vse svoje premoženje, katero je imela stara samotarka večji del investirano v vladne bonde, ostalo pa v gotovini.

VEČERNA ZABAVA

Jester Club priredi nocoj svoje prve večerjave, ko se ob 11.30 uri prične plesna veselica v avditoriju Slov. del. doma na Waterloo Rd. Ples bo trajal do 4. ure zjutraj. Sviral bo Al Berardi in njegov WCLE radio orkester.

VINO ZA PRAZNIKE

Mr. in Mrs. Rudy Božeglav, ki vodita svojo vinarno na 6010 St. Clair Ave., sporočata, da si bodo pri njih rojaki lahko nabavili vino na steklenice od ponedeljka pa do zadnjega tega meseca.

PRIMERNA DARILA

Oblakova trgovina s pohištvo, 6612 St. Clair Ave., sporoča, da ima še lepo zalogo vsakovrstnega pohištva in drugih lepih predmetov, ki so primerne darila za božične praznike. Priporočajo se, da jo obiščete in si ogledate zalogo.

General Smuts

Gen. Jan Christian Smuts, najvišji komandant v Južni Afriki, je ob priliki ko se je nahajal v Londonu, igral vlogo boja proti mali Angeli Petrina Hugo. Oče deklice je kapetan ter je dodeljen armadi v Sredozemskem gledališču vojne.

Rusi so prišli na sled nemški nakani za atentat

To je bil vzrok, da je Stalin pozval Roosevelta, da se preseli v rusko poslaništvo, kar je predsednik tudi storil

WASHINGTON, 17. dec. — Predsednik Roosevelt je danes ob povratku v Washington povedal časnikarjem, da so Rusi tekom njegovega obiska v Teheranu odkrili nemško zaroto za umor premijerja Churchilla, maršala Stalina in njega samega.

Posledica tega je bila, da je maršal Stalin nujno apeliral na predsednika, da se preseli s svojim glavnim stanom iz ameriškega poslaništva v rusko poslaništvo, ki se nahaja takoj poleg britskega poslaništva.

Predsednik Roosevelt je Stalinov apel upošteval in tako se je zgodilo, da je z izjemo prvega dne prebil ves čas v ruskem poslaništvu, tako da se mu tekom konference ni bilo treba voziti skozi ulice perzijske prestolice.

Bil bi "izboren plen"

Roosevelt je rekel, da ko je prvič slisal o nemški zaroti za atentat na "veliko trojico", temu ni posvečal dosti pažnje, ampak ko je na večer prihoda v Teheran prejel apel od maršala Stalina samega, da se preseli, je sklenil, da poziv upošteva.

Treba je pomisliti, je rekel predsednik, da v mestu kot je Teheran, kar mrgoli špijonov, in da bi naciji brez dvoma smatrali, da so napravili "izboren plen", ako bi se jim posrečilo z enim udarcem spraviti s poti voditelje treh največjih zaveznikov narodov.

Predsednik se je vrnil sijajno razpoložen

Predsednik izgleda ob povratku s potovanja, na katerem se je nahajal polnih pet tednov, bilo izvršeno na zgodovinskih konferencah v Teheranu in Kairu razpoložen ter se mnogo ru.

Amerikanci so invadirali otok Novo Britanijo in zasedli obrežne postojanke

Gen. MacArthur je včeraj s svojega glavnega stana poslal poročilo, da so ameriške čete brez izgube enega samega letalala ali ladje vprizorile uspešno invazijo otoka Nova Britanija, kar pomeni, da je zdrobljena najbolj važna japonska obrambna baza v južnem Pacifiku.

Ameriške izgube pri invaziji so bile nenavadno majhne.

Pod zaščito letal in bojnih ladij

Invazijo je izvedla šesta armada pod poveljstvom ge. Walterja Kruegerja, čigar sile se so pod zaščito letal in bojnih ladij, med divjanjem tropične nevihte, začele vsipati na obrežje pri Aravi na zapadnem koncu otoka.

Invazija je bila podvzeta v sredo ob polosmih zjutraj. Ameriška letala so poprej skozi

smejal in šalil s časnikarji, ko so prišli v Belo hišo, da ga vidijo in govorijo z njim.

Predsednik je imel na sebi progasto šrajco žive barve in njegov cigaretnik je izizvalno štrlel v zrak kot po navadi. Bila je to prva taka konferenca med predsednikom in časnikarji izza 9. novembra, in predsednik je rekel, da so bile konference v Teheranu in Kairu skrajno uspešne, tako glede vodstva vojne kot tudi glede načrtov za preprečenje bodočih vojen vsaj tekom sedanjega generacije.

Ozrši se okrog na okoli 200 časnikarjev, ki so do zadnjega kotička napolnili predsedniško pisarno, je Roosevelt dostavil, da ne more povedati nič drugega, kar bi moglo koga zanimati, potem pa je hudomušno vprašal, če se je v njegovi odsotnosti morda doma kaj zgodilo. Navzoči so se ob teh besedah na ves glas zasmejali.

Radijski govor na božični večer

Za tem so sledila neštetna vprašanja od časnikarjev, in predsednik je odgovarjal.

Predno so časnikarji odšli, je predsednik naznanil, da bo na božični večer imel radijski govor, ki bo oddajen z njegovega doma v Hyde parku, v katerem bo poročal narodu o delu, ki je bilo izvršeno na zgodovinskih konferencah v Teheranu in Kairu.

Novi napadi na Marshall otočje

V Washingtonu je bilo tudi naznanjeno, da je bil na Marshall otočje napravljen nov zračni napad, v katerem je bilo na sovražne postojanke vrženih 40 ton bomb.

Zračni napadi na Marshall otočje, ki leži v srednjem Pacifiku, so v teku že zadnjih pet tednov. Včeraj se je prvič zgodilo, da je bil v napadu izgubljen en ameriški bombnik.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znank!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalec v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) — \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) — 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) — 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) — \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) — 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) — 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) — \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) — 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Donald Bell (O.N.A.):

Prisilno delo za reparacije

Britanske in ameriške delavske unije so protestirale proti predlogu, ki je baje prišel iz Rusije, da bi se uporabljalo milijon, ali pa celo morda več milijonov nemških delavcev za reparacijo opustošenih krajev Rusije—krajev, katere so porušili Nemci. Predsednik Ameriške delavske federacije, William Green, je predvsem protestiral proti "zaslužnjenju katerih koli delavcev," pa bodisi takih, ki so nemške krvi.

Pred nekaj tedni je izjavil ruski gospodarski strokovnjak Varga, da so zahteve za reparacijo v opustošenih ozemljih tako ogromne, da jih je nemogoče zadovoljiti kratko in malo z materialnimi kompenzacijami. Varga je začel računati število delavskih ur, ki bi bile potrebne za to rekonstrukcijo, ter je prišel do zaključka, da bi sicer bilo mogoče, povrniti del te reparacije z materialnimi dobrinami, da bo pa na vsak način potrebno, da Nemci na licu mesta oddajo jako visoko število delavskih ur. Edini izvedljivi način za take vrste podjetje bi bil, da se prenese milijonsko delavsko organizacijo iz Nemčije v Rusijo, ter se jo tam prisili, da se loti tega dela rekonstrukcije.

Od tega trenutka naprej se je začela debata o tej zadevi z vidika kazenskega ukrepa pri sklepanju miru.

Nikdo, niti britanske ali ameriške unije niso oporekale obligaciji Nemčije, da popravi škodo, katero je napravila.

Sedanji sistem organizacije svetovnih tržišč izključuje plačevanje enostranskih reparacij na daljšo dobo. Ako se poskusi izvesti tak sistem, bi ona dežela, ki reparacije dobiva, skoro več trpela pod njimi kot dežela, ki bi jih dajala. To velja za naš gospodarski sistem, ne pa za ruski. Rusko narodno gospodarstvo je zares v stanju, da sprejema "darove," tribute ali pa reparacije, tudi v neomejeno velikem obsegu, ne da bi radi tega trpela njena lastna produktivnost.

To pa je seveda vzrok, da se Rusi za reparacije mnogo bolj intenzivno zanimajo kot ostale evropske države. Rusi nikakor nečejo še enkrat zabrati v tako strahotno pomanjkanje, pod katerim so trpeli pred 20 leti. Ko je izbruhnila vojna, se jim je bilo ravno začelo goditi nekoliko bolje, in zaradi tega tudi zahtevajo, da jim grede nemške delavske sile, ki so jim napravile vso škodo, popraviti, kar je bilo porušenega.

Ako bi zahodne velesile zares nameravale ščititi nemške delavce pred tem delom, bi obenem obsodile ruskega delavca v to, da sam opravi ves oni posel, od katerega bi bil nemški delavec oproščen. Tu gre le za vprašanje, kdo bo delal čezurno delo, in kje. Z drugimi besedami, delalo se bo — ali v Nemčiji, v produkciji izvoznega blaga za Rusijo, ali pa v Rusiji sami, za pozidavanje porušenega sveta. Rusi trde, da bo oboje potrebno, kajti očitno je, da je mogoče brez nadaljnega, proizvajati v Nemčiji nekatere stroje in jih potem poslati na Rusko. To je v mnogih slučajih celo ugodnejša in bolj umestna rešitev vprašanja. To velja posebno za one slučaje, kjer je nemški premog in železo surovina končnega blaga. To bi veljalo za industrijski okraj v Porurji.

Toda na drugi strani bo treba hiše in tovarne, nasipi in prometna sredstva sezidati na ruskih tleh... in tu je pač izredno težko uvideti, zakaj naj bi tega dela ne vršili Nemci. Proti tej zahtevi ni najti nobenega pametnega argumenta.

Vprašanje, ki se postavlja je druge vrste, in sicer naslednje: Kaj velja bolje, pobrati izurjene nemške delavce iz nemških tovarn in jih nastaniti na ruskih tleh v enakih tovarnah, ali pa uporabljati pri zidanju hiš in cest, železnice in tovarne, jezov, nasipov i.t.d., nemške

delavce, ki niso izurjeni in bi radi tega mogli izhajati iz drugih nemških ljudskih slojev.

Vse te množice mladih in zdravih, močnih ljudi, ki danes služijo v Nemčiji v redih SS-čet, v Gestapi in drugih organizacijah nacistične stranke, ljudje, ki niso še nikdar v svojem življenju ničesar pametnega delali, bi mogli biti poslani tja, kjer so delali škodo, da jo pomagajo popraviti. Pošteni del nemškega naroda bi smatral, da je to pravica.

Razen tega pa smo lahko prepričani, da bi ti izurjeni nacisti dobili na sovjetski zemlji kar najbolj umestno, skrbno in strogo "pre-vzgojo," katero si je mogoče misliti. Rusi bodo sigurno dovolj nesentimentalni, da bodo znali uničiti vsak upor.

Bil je to tudi najhujši udarec ravno tej struji in ravno tem slojem, ki so zdaj spremenili v sužnje skoro vse evropske delavce. Bilo bi to plačevanje milo za drago, in upati je, da se ne bo našlo na zahodu delavskih organizacij, ki bi se pritoževale nad usodo tega sloja sadištov in sovražnikov delavstva.

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

SVETOVNE DRŽAVE

Čas ali doba, v kateri živimo, je na vse strani zanimiva. Tako naglo in skoro nevidno se izpreminja pred našimi očmi, da nam marsikaj uide, če ne pazimo.

Vzemimo države. Kaj je država? Politična celota, to se pravi: del ljudstva in del zemlje, ki si gospodari in vlada kot ena gospodarska enota. Država, kakor smo jih poznali, je lahko majhna, srednja ali velika. Tako je bilo od vselej.

Ampak danes ni več. Zakaj svet ni več ločen med sabo, kakor je bil še skoro pred eno generacijo. Spominjam se, ko sem kakor mal dečko hodil v ljudsko šolo. Kazali so nam večkrat zemljevide in razlagali, kaj je tukaj, kaj je tam.

Ampak zame je bilo važno nekaj drugega. Kaj zemljevid — ob eni strani naše ozke doline je bila Velika gora, ob drugi strani Mala gora. Obe ste se vezali daleč tam, koder je zahajalo sonce.

Kaj je bilo vrh gore? Nebo. In dalje, recimo bolj naprej? Tuja zemlja, tuj svet. Med tema dvema gorama se je vrtelo življenje za veliko večino tako, da so se ljudje rodili, živeli in umirali, ne da bi se bili dosti oddaljili od rojstnega kraja.

Kaj je bilo na drugi strani gora? Lahko bi bil šel gledat — a bilo je daleč. Sicer so nekateri šli še daleč — recimo po nemških in italijanskih krajih, da so si služili svoj kruh. Sli so in prišli kakor lastovke v našo vas.

Svet je bil nekaj velik, tako velik, da se niti vedelo ni, kaj je tukaj, kaj je tam. In ko je bil svet velik, je bilo prostora za majhne ljudi, majhne narode in majhne države. Zivljenje ni zahtevalo mnogo, kar je zahteval železdec in telo, je že prišlo od nekod.

Ampak tega ni več. Svet je postal tako majhen in življenje tako veliko, da ne moremo drugače naprej kakor v dovolj velikih skupinah. To zadeva nehoti narode, to zadeva države. Vsak čas mi stopi pred oči vprašanje: kaj bo s tem, kaj z onim narodom? Po Evropi jih je polno, ki so se nekako ohranili do danes. A od danes za naprej?

Moderne iznajdbe so uničile daljave. Človeška družba je v teku ene same generacije tako napredovala, da imamo danes polno stvar, brez katerih mislimo, da bi ne mogli živeti. A teh ni bilo pred nekaj leti. Zivljenje naše je postalo komplicirano in naše vsakdanje potrebe je treba kriti s produkti vsega sveta.

Mi mislimo večkrat, da je do-

volj, če ima narod nekaj svojih šol, nekaj literatov, nekaj umetnikov. Vse to je bilo mogoče v časih, ko je bil svet velik, neizmeren, nepoznan.

Če danes stopiš pred največjega državnika, kar jih živi, — Josipa Stalina in ga vprašaš česa potrebuje narod v današnjih časih, ti bo rekel: strokovnjakov, inženirjev, industrijalstov, mehanikov, praktičnih, trgovskih ljudi. Zakaj ti so potrebni, da se ustvarja. Farma in kmetija se vedno bolj umikata, njihovo mesto prihaja moderno poljedelstvo — tovarna, industrija.

S tem je rešen samo en del vprašanja. Kakor hitro govorimo o podjetjih, industriji, inženirstvu, pridemo takoj do vprašanja:

Ustvarjati, izdelovati — vse dobro in prav. Ampak: odkod boš dobil snovi, surovine?

Tukaj pa pride drugo vprašanje: zemlja je edina, ki daje vse to. Je povsod, a ne vselej. Pravzaprav je revna in skopota naša zemlja, zakaj na svetu ste samo dve državi, ki imata vsega zadosti, ti ste: Sovjetska Rusija in pa naše Zdr. države. Niti Anglija z vsem svojim imperijem ne spada med tiste, ki imajo.

Zdaj pridemo pa na majhne države. Premorejo mogoče to in ono — ne pa vsega. Kupovati drugod in vlačiti domov? To gre samo nekaj časa, tako dolgo v resnici, dokler se oni tam ne nauče tega. Torej? Če hočeš, da imaš po večini vso doma, je treba, da se z nekom združiš v celoto, ki bo, — če že ne vsem — pa vsaj po večini odgovarjala potrebam moderne človeške družbe. Majhna država ni za današnje čase.

In majhen narod? Dokler je bilo dovolj zanj nekaj šol, nekaj kulturnih delavcev, je še šlo. A danes je industrijsko vprašanje prvo in največje — kako naj gre narod na to polje? Industrijski napredek zahteva industrijske šole, industrijsko literaturo, nov jezik, nove izraze za vse, kar pride novega v svet. Kje boste to dobili v majhnem narodu? In tudi, če bi se dobil, kdo se bo tistega učil, in kar je glavno: kdo rabil in razumel?

Jaz sem zmeraj priporočal naš jezik samo ko sredstvo, ki te pripelje brez velikih težav v — ruski jezik. Priznajmo kar naravnost: ne naš ne srbo-hrvaški ni dovolj velik, da bi mogli živeti in razvijati se prema zahtevam modernega časa. Ruski narod, ruski jezik in ruska država — ta ima vse pogoje na svetu za največjo bodočnost, ki

Zgodnje nevihte zahtevale 7 življenj

Ko je pred nedavnim nastala nenadna nevihta, ki je zajela centralni zapad, je najmanj sedem oseb izgubilo življenja. Pet izmed njih je umrlo v Minnesoti, kjer je v nekaterih naselbinah zapadlo 11 inčev snega. Železniški delavci so imeli težko delo pri čiščenju tračnic, da so mogli vlaki voziti. Prizadeta je bila transportacija in komunikacijski sistemi, in večina vlakov je bila pozna.

jo je kdaj dosegel kako narod ali državna skupina.

Cloveku je žal za nekdanje idilne čase, ko nam je teklo življenje med dvema gorama, ko si zadeval na cestah ob same znanice in prijatelje. Danes smo že na tem, da se giblamo med samimi tučji.

Ampak se ne da pomagati. Tok in razvoj časa sta premnila vse. Vse majhno izginja, bopisi da postaja z združenjem večje ali pa se izgubi v velikem.

Vse to in mnogo sličnega mi prihaja na misel, ko se izprehajam v duhu po naši stari domovini in premišljam, kakšna bodočnost jo čaka. Ugibam in uganjam na vse mogoče načine in pridem konec konca do enega samega zaključka: Rusija naj dobi vse skupaj. S tem pridemo v stik z jezikom, narodom, industrijo in velikanskim svetom, ki ima prostora za stotine milijonov. Lahko je govoriti o neki demokraciji ljudem, ki sede za polnimi mizami po Ameriki, lahko zato, ker so že pozabili, kako je živel narod v starem kraju. Ne pomni niti več tega, zakaj so oni sami v Ameriki. Zakaj če bi se zavedali, bi ne merili usode svojega naroda s tem, kar imamo v bogati in po večini še prazni Ameriki.

Tukaj ni vprašanja, ali sem jaz zato ali ne. Jaz in ti ne štejeva, to se pravi: misliva si lahko, kako bi bilo boljše in lepše. Ampak s tem ne pomagava nikomur. Vprašanje bodočnosti našega naroda v stari domovini je pač tako, da drži po le v eno mogočo smer, v eno samo pozitivno bodočnost. Vse to pride na vrsto, če zdaj ne, pa enkrat v bodočnosti.

Če primerjamo usodo našega naroda z nekaterimi drugimi, pa pridem do prepričanja, da smo še med srečnimi.

Vzemite n. pr. Ogre — vzemite Debevec-Tavčar, gđc. Frances Tavčar pa pomaga k lepšemu ritmu s spremstvom na klavirju. Vršla se bo tudi igra "Teta iz Ljubljane". V igri bodo nastopili: Daniela Lokar, Veronika Arusec, Daniela Česen, Daniel Hrvatin, Frank Železnik in Diana Rehberger. Slišali boste tudi slovensko pesem "Lepa na-

iz mnogih narodov. Vedeti pa moramo, da je bila nekdanja Avstro-Ogrska skovana z ognjem in mečem — česar danes ni več mogoče.

Velike države, veliki narodi, velika podjetja — to ima bodočnost. Zastonj iskati kaj drugega, ko ni. Majhen narod in majhna država ima marsikak načrt, ki izgleda dobro. Ampak velik se ne zmeni zanj. Čemu pa? Zakaj bi se Rus ali Anglež učil umetnega jezika Esperanto samo zato, da bi se razumel z majhnim človekom, majhnim narodom? Če hoče majhen govoriti, naj se navadi jezik velikega. Tako je in jaz ne morem zapisati drugače.

Zato ne vidim tudi za ostale slovanske narode nobene bodočnosti, razven v zvezi z Rusijo. Zakaj vedita, da je vseh Slovanov izven Rusije kakih šestdeset milijonov, Rusije same pa trikrat toliko.

Kaj pa Nemci, Francozje, Italijani in Španci? Daleč premajhni, da bi ostali živi. Ni s tem rečeno, da izginejo jutri ali drugo leto. Prosim vas, kaj pa je v eni dobi tisoč let, če veste, da živi drevje na zemlji, ki je staro štirikrat toliko.

Urednikova pošta

Božičnica v Slov. nar. domu

Cleveland, Ohio. — V nedeljo, 19. decembra ob 3. uri popoldne bo mladinski odsek Slovenske šole priredil božičnico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Slovenska mladina bo pokazala koliko je sposobna slovenske govornice in slovenske pesmi. Na programu so prav zanimive točke: petje, ples, igranje in igra. Madeline Grdina bo plesala balet, Daniela Lokar bo igrala na klavir, John Glavič in Daniel Hrvatin bosta igrala na harmoniko, Anna Munka, Dolores in Frida Vidic bodo pa pele.

Zelo zanimiv pa bo ples, katerega učil otroke ga. Pauline Debevec-Tavčar, gđc. Frances Tavčar pa pomaga k lepšemu ritmu s spremstvom na klavirju. Vršla se bo tudi igra "Teta iz Ljubljane". V igri bodo nastopili: Daniela Lokar, Veronika Arusec, Daniela Česen, Daniel Hrvatin, Frank Železnik in Diana Rehberger. Slišali boste tudi slovensko pesem "Lepa na-

ša domovina", in pa prelepo božično pesem "Sveta noč, blazena noč".

Pa tudi sv. Miklavž bo nosil! Darila se sprejemajo v nedeljo do 3. ure popoldne in sicer v garderobi za odrom.

Materi in očeti! Če se hočete pristrčno razveseliti, pridite v nedeljo na našo prireditev in dajte tej slovenski mladini moralno pobudo in še večje veselje za bodoči napredek. Po mojem mnenju bo ta prireditev zelo pristrčna, kar pač moremo pričakovati samo od nedolžnih otrok.

Danes, v teh kritičnih, vojnih časih, ko padajo mlada in stara slovenska bitja pod krutim sovražnim orožjem in ognjem, danes ko si naš sovražnik prizadeva, da bi uničil naš slovenski rod, prav danes pa se vaši otroci zavedajo, da je njihova dolžnost in prijetno delo, da se oni uče vašega materinskega jezika.

Podjetni in pridni so ti vaši otroci, lepo uspevajo v znanju slovenskega jezika. Seveda, treba je potrpljenja, ker počasi se daleč pride. Kaj in koliko so se že naučili, vam bodo sami pokazali v nedeljo na odru.

Zato, ne zamudite te prilike, pridite v čim večjem številu v nedeljo popoldne ob 3. uri v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. — Vstopnina je 50 centov.

Antoinette Kennick,

učiteljica.

LETNA ZABAVA SVOB. SLOVENK

Cleveland, Ohio. — Nocoj priredi društvo Svob. Slovenke št. 2 SDZ svojo letno zabavo s plesom v avditoriju Slov. nar. doma.

Vse članice in člani ste vabljani, da gotovo pridete in pripeljate s seboj vaše domače in prijatelje.

Tembolj ko so časi resni, razbimo nekaj družabnosti in zabave, da bomo potem lahko z večjo vnamo skušali pomagati raznim človekoljubnim namenom. Peconova godba, ki je pri poznana za najboljšo, bo zabavala plesalce, v prizidku pa bodo članice društva postregle z dobrimi vložki, potico in kapi, za baro pa z zdravilnimi kapljicami, ki so že nad eno leto pripravljene, samo za ta večer, in so obenem garantirane, da kdor jih uživa in živi po pameti, ne bo dobil prehlada to zimo.

Vabimo cenjeno občinstvo na obilno udeležbo.

Za društvo Svob. Slovenke št. 2 S. D. Z.

Predsednica.

Letna seja in božična zabava

Cleveland, Ohio. — Starše pevecv Mladinskega pevskega zbora Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. se prijazno vabi, da se udeležijo glavnih letne seje v nedeljo, 19. decembra ob 4. uri popoldne. Vabi se tudi ostale starše, kateri se zanimajo za ta zbor.

Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. potrebuje novih moči; pevci odrastejo in jih je treba nadomestiti s novimi. Odkod pa bodo prišli ako se ne bodo Slovenci v tej okolici malo bolj pobrigali? Odboru je nemogoče po hišah iskati pevce, temveč je njih dolžnost, da se sami prijavijo. Če pevec ne bo, tudi predstave ne bo, kar pa bi bilo zelo žalostno za naš tukaj v Collinwoodu, kajti do sedaj se je še vedno podalo po dve predstavi na leto, vmes pa še druge priredbe. Občinstvo se je vselej odzvalo v lepem številu, kar pomeni, da se v resnici zanima za mladinski zbor. (Nadaljevanje na 3. strani)

CIGANKA

POVEST IZ
DOMACIH
HRIBOV

Predstavniki:
Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

"Za svojo ne, ampak za deko jo lahko vzameš. To sem ti že rekla."

"Ko imamo že štiri." "In tri hlapce," se je vtaknil Miha zraven.

"In še uja takega, ki se posreši čohlje, kjer ga ne srbijo," mu je zabrusila Jerca. "Sicer pa menim, kjer jih je že toliko, bo tudi ta še imela kaj prijati in kaj pojesti."

"Kaj pa zna taka ciganka na kmetih prijati?" je godrnjal Miha. "Saj še srpa v roki ni imela."

"Ti tudi nisi s koso prišel na svet. Mladi človek se kmalu navadi."

"Cigan se ničesar ne navadi." "Kaj pa ti znaš? Polne skledice pa polne litre prazniti, to znaš. Pa že vidim: jesti ji ne privoščiš, rev!"

"Hudimana! Jesti sem še vsa kemu privoščil."

"Zaradi tega, Jerca, ni kaj; jesti ji radi damo," se je zopet gospodinja oglašila; "ampak cigani ti imajo svoje grde navade in nikoli ne veš, kaj si zamislijo. Človeku ni ljubo, s ciganicami živeti pod eno streho."

"Cigani so tudi ljudje. Če po človeško z njimi ravnaš, so še bolj ko kdo drug."

"Če si se že tako zatelebal v to ciganko, pa jo vzemi ti k sebi," je opomnil Miha.

"V nikogar se nisem zatelebal, ti! Ampak vanje se je marsikdo že zatelebal, pred tridesetimi, štiridesetimi leti: o tem pripoveduj; boš tudi ti kaj vedel povedati?"

"Če je bilo toliko telebanov za tabo, kako pa, da si samica ostala?"

"Hehe, ker so dedci šlevasti, ker nobenega marala nisem, ker me je veselilo, če sem jih pod nosom obrisala, ker nikoli nisem imela rojakov."

"Cenjenim rojakom in rojakinjam želimo ve- sele božične praznike in srečno Novo leto!"

sem imela poželjenja, da bi tako pokoro vlačila vse življenje za sabo. Vsak dan hvalim Boga, da me je obvaroval deda in tako rešil hudega."

"Dedci pa Boga hvalijo, da niso na taki boedeči nežji obviseli."

"Bodeča neža je še zmeraj boljja kakor kak ušivec."

"Na vsak način bom prav, da pojde ciganka k tebi. Le kar vzemi jo, se ti vsaj ne bo treba tako sami po svetu potepati!"

"Kaj se potepljem! Pošteno si služim svoj kruh in se ne smolim drugim okoli skledice kakor Peter ali Pavel... Sicer pa ti pri tem nimaš besede. Odločila bo Nana."

"Jerca, pravzaprav ima Miha prav," je dejala gospodinja. "Zakaj je ti ne bi vzela k sebi?"

"Ko bi mogla, bi jo rada. Toda jaz nimam doma, ampak le kamrico pri Vodebu, in da z Vodebom ni dobro hruške obirati, to tudi veš. Pa tudi dela nimam za njo. S seboj bi jo morala jemati in na takih potih bi se ji še bogve kaj pripetilo. Priti mora v dobro krščansko hišo, kjer bo imela lep zgled, da bo kaj pravega iz nje."

"Saj so še druge take hiše." "Take na Bistrici ni, kakor je vaša. Kdor je od Boga dosti prejel, ta je Bogu tudi več dolžen kakor tisti, ki ni toliko prejel. Prav k vam pa jo je Bog pripeljal v hišo."

"Ne, ne, ne Bog, ti si jo pripeljal."

"V kapelici sem jo našla, kapelica pa je vaša."

"Kako domačo revo bi pa rada vzela, ampak ciganic: ne, ne!... Kaj bi ljudje rekli, če bi ciganic vzel v hišo?"

"Kaj pa bo Bog rekel, če revo naženeš? Nana, to ti ne bode ničesar."

mar, kaj nekaj jezikaš čenč poreče! To ti bodi mar, kaj poreče Bog na sodni dan: Lačen sem bil in nasitila si me; žejen sem bil in odjejala si me; gol sem bil in oblekla si me! tuj sem bil in pod streho si me vzela — in tako dalje!"

"Jerca, Jerca, ti si strašna ženska!" je zahreščala gospodinja. "Denarja ji bom dala, cigani, oblekla jo bom, nedeljno in še praznjo obleko Rezikino ji bom dala — toda to ti mora biti dovolj."

"Kaj ji bo denar, kaj obleka, če pa nima kje biti!"

"Zlat ključ vsake duri odpre," se je oglašil Miha.

"Prazen klas pa pokonci stoji, da; in votla buča zmerom po vrhu plava."

"Jerca, saj jaz nimam zadnje besede," se je skušala gospodinja izmuzniti. "Zadnje besedo ima Franc, moj sin; ta je gospodar."

"Kaj še! Besedo imaš še zmeraj ti. Francu je vse prav, kakor ti narediš. Kdaj pa pride Franc?"

"Ne vem. Morda jutri ali pozjutrišnjem. V nedeljo je pisal iz Kapošvara; pravi, da mu tisti ogrski trgovci nočejo vsega lesa plačati. Prej pa se ne vrne, dokler vsega ne uredi."

"S Francem bom opravila, ko se povrne. Ti, Nana, mi pa obljubi, da me boš ničesar v ušesa natrobila, dokler se jaz ne pomenim z njim!"

"Rada," je zagotovila gospodinja; kajti prepričana je bila, da se sin nikoli ne bo dal potovki pregovoriti.

(Dalje prihodnjé)

Urednikova pošta

(Nadaljevanje z 2. strani)

Zatorej se vabi slehernega Slovenca na to glavno letno sejo, da se skupno razmotriva za bodočnost Mladinskega zbora. Glavna točka na dnevnem redu bodo volitve novega odbora. Pri- loko boste imeli izvoliti odbor, kateri bo odgovarjal in deloval v prid te pomembne ustanove, ki je v resnici pomembna, kajti kaj morete želeli bolj, kot da vaša mladina svobodno nastopa na odrih ter prepeva in govori svoj materinski jezik, samo če se vi dovolj zanimate za to. In zakaj tudi bi se ne, ko pa je vendar vam v vašo lastno čast in v vaše razvedrilo.

V Evropi, v naši lepi Sloveniji, hrepenijo po naši pesmi, prepevali bi, da bi jih slišal celi svet, ali žal, zabranjeno jim je od sovražnika, ki hoče uničiti ves svet.

Torej, vsi na glavno sejo Mladinskega pevskega zbora SDD na Waterloo Rd. v nedeljo 19. decembra ob 4. uri popoldne.

J. Sever, tajnica.

SIROTE

Spisal NARTE VELIKONJA

(Nadaljevanje)

"Tja pojdi, kjer si bila večeraj!" je sprejela Boltarica Dorico. "Kakor se bo tvoji beraški milosti zljubilo, tako si boš izbirala dneve!"

Dorica je planila v jok. "Zdaj se še čmeri. Kumar imamo itak že dovolj pri hiši. Tja sedi!"

Pokazala je pod kozolec, kjer je stara beračica Nana obrgovala grah.

"In kaj s tem?" je poskočila, videč, da je Branko tudi Lojzka položil na klop. "Čemu si pa tega privlekel? Ali misliš, da imamo čas? In pri nas ni številka prva, pri nas je številka petnajsta, tajnik ti učen!"

"Župan" — je začel Branko, a Boltarica mu je presekala besedo:

"Kaj župan! Nič župan! Kakor da je meni kaj za župana. O, Zima ga je zdelal in njo bom pa še jaz. Devet sem jih imela, naj pokaže pa ona enega. Sama naj vas obdrži!"

"Z Bogom!" je dejal Branko v zadregi ter Lojzku stisnil skorjico v roko.

"Tak odnesi ga!" je vpila za njim. "O, križana Marija. Z devetimi sem imela toliko dela, zdaj pa naj še z desetimi, ki še moj ni!"

Dorica je planila v jok. "Nič se ne deri! Tja sedi, sem rekla in grah obrguj, če hočeš, da boš jedla!"

"Saj nisem lačna," je hlipalo dekletce, "in Lojzek tudi ne!"

"Boš že še, seme preobede- no! Ali misli županja, da jim bomo cvrli jajca in točili malinoveca!"

"Da, da!" je kimala beračica, "jajčke, jajčke!"

"Tu imej pri sebi otroka in glej, da se ne zaduši. Vsaj pri naši hiši se ne sme. To bi vpila županja."

Dorica je trepetala kakor šiba na vodi, kimala z glavo na vsako besedo in solze so ji curkoma lile po licih.

Tisti čas je župan napregel konje pred voz, naložen s slamo. Dolfek je kakor vervečka plezal po žrdi ter privezoval najo star preperel posteljnjak in omaro brez vrat.

"Še rjuhe!" je dejal z voza. "Ali je rjuh potreba!" je vprašal župan, ki mu je dečko ugajal.

"Na golem ne moremo spati." "Daj, Marta," še tiste stare rjuhe!"

Za dobro zabavo na Silvestrov večer rezervirajte prostor pri Kuncic-Perrotti Night Club 390 E. 156th St. Pokličite KEnmore 9809

BOŽIČNA DARILA Največja izbira lepih in koristnih božičnih daril po zmernih cenah. Pridite dokler je zaloga polna. Oblak Furniture 6612 ST. CLAIR AVE. Trgovina do Božiča odprta vsak dan od 9. do 9. zvečer

NAZNANILO Vsemu cenjenemu občinstvu in našim odjemalcem naznanjamo, da bomo prodajali vino na galone in steklenice izven trgovine od 20. do 30. decembra, da bomo tako ustregli našim odjemalcem za božične praznike. Priporočamo se za naklonjenost RUDY BOŽEGLAV WINERY 6010 ST. CLAIR AVE.

BOŽIČNA DARILA August F. Svetek POGREBNI ZAVOD 478 E. 152 St. IVanhoe 2016 CLEVELAND, OHIO

SEDAL JE ČAS da imate vaše staro pohištvo prenovljeno in tapetirano po najnovejšem stilu. Izvršimo vsakovrstna popravila, ter prodajamo novo pohištvo. MORDUS FURNITURE & UPHOLSTERING CO. 7020 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Mali oglasi Ali vi iščete biznes? Tu imate dobro priliko! Ta biznes se mora prodati, ker je bil lastnik vpoklican k vojakom. Fino poslopje na vogalu, gostilna in stanovanje. Licenca za liker. Proda se vse skupaj za \$10,500, ali pa če hočete, se proda samo biznes brez poslopja. George Strainic 15607 Waterloo Rd. poleg North American banke IV. 6561 — KE. 4120

TAPETIRANJE Ali imate v hiši kako pohištvo, da ne odgovarja vam v vaše zadovoljstvo — davenport ali stole, ki morajo biti prenovljeni? Vse to vam jaz napravim v vaše zadovoljstvo po zmerni ceni. Pokličite JOHN LUKANC, MU. 3729 698 E. 159 St.

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun. Universal Roofing Service 1106 St. Clair Ave. CH. 8376—8377 Ob večerih: ME. 4767

Ekspertno popraviljanje vsakovrstnih ur. Delo jamčeno. M. Blaskovich 5801 St. Clair Ave. HE. 2882

Priporočamo se vsem mladim in starim, da pridete k nam po vsakovrstna darila. Imamo srajce, nogavice, kravate in vsakovrstnega spodnjega perila za moške, tako tudi za žene in otroke, lepe plahete, kovrte in vse drugo, kar se potrebuje pri hiši. Žene, ne pozabite, da katera potrebuje lepo gorko suknjo, da naj pride k nam, ker imamo veliko zalogo za majhne in velike ženske. Ravno tako imamo veliko izbero lepih oblek. Vse mere od 16 do 60. Pridite, se vam priporočamo. ANZLOVAR'S Vogal E. 62 St. in St. Clair

POSLOGA V DOSEGO SLEHERNEGA Nam je znano, da nenadna poslovitve dragoga, mnogokrat težko obremenjenega sredstva družine, in omeji svoto, ki je na razpologo za poslednjo poslugu. Zato pa je naša posluga v dosego vsakterega. Nujnibodo stroški taki ali taki, našim klientom se zagigura našo najboljšo profesionalno pomoč, dostojanstvene, lepe obrede. Priporočamo se nim, katerih doleti tak slučaj, da se obrnejo do nas in se z nami pogovorijo o zadevi. August F. Svetek POGREBNI ZAVOD 478 E. 152 St. IVanhoe 2016 CLEVELAND, OHIO

SHASH THE ARTIST BUY WAR BONDS

Za delavce MOŠKE IN ŽENSKSE se potrebuje za splošna tovarniška dela 6 dni v tednu 48 ur dela na teden Plača za ZACETEK Moški 77½c na uro Ženske 62½c na uro Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas. Zglasite se na EMPLOYMENT OFFICE 1256 W. 74 St. National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden DOWNTOWN: 750 Huron Rd. ali 700 Prospect Ave. PLAČA \$31.20 NA TEDEN Delni čas: 1588 Wayne Rd., Rocky River Tri ure dnevno, 6 dni na teden PLAČA \$9.90 NA TEDEN Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite EMPLOYMENT OFFICE ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO. 700 Prospect Ave. Soba 901

SPLOŠNO TOVARNIŠKO DELO TEŽAKI 100% obrambna tovarna Plača na uro, poleg "overtime" The Draper Mfg. Co. E. 91 St. in Crane 1 blok južno od Union Ave.

Mali oglasi SOUND SYSTEM INDOOR OR OUTDOOR Posebni popust za društva B. J. Radio Service 1363 E. 45 St. — HEND. 3028

Heating Pads Dobili smo 200 električnih grelcev (heating pads). Kupite sedaj, dokler zaloga ne poide. Mandel Drug Co. 15702 WATERLOO RD.

Za božič dajte jim vaš portret. Fine Art Portrait Studio 1511 E. 55th Street vogal E. 55 St. in Superior Ave. Cleveland, Ohio Povzamemo iz drugih slik, povečamo slike ter izdelujemo vsakovrstne slike in portrete. SEDAJ JE ČAS

da imate vaše staro pohištvo prenovljeno in tapetirano po najnovejšem stilu. Izvršimo vsakovrstna popravila, ter prodajamo novo pohištvo. MORDUS FURNITURE & UPHOLSTERING CO. 7020 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

NEW YORK DRY CLEANING 6120 Glass Avenue HEnderson 6465

Cenjenim rojakom in rojakinjam želimo ve- sele božične praznike in srečno Novo leto!

Družinska božična darila Za veselje in užitek vse družine je najboljša darilo lepo pohištvo. Pri nas si lahko izberete še blago predvojne kakovosti; set za sprejemnico, zofa in stol, udoben naslonjač s podnožnikom; lepo novo preprogo; posteljo in opremo za spalnico; mizo s stoli za kuhinjo; mehak modroc (Mattress).

Dalje imamo letos tudi veliko izbiro tkanin in vezenin, posteljnino, odeje, okenske zavese in zastore, namizne prtove in servijete; ogledala, kipe in slike ter razne stenske okraske; senčnike za svetilke, mizice, igrače, sploh stotine koristnih in lepih božičnih daril; da, celo radije in radijo-gramofon kombinacije, dobite še pri nas, če pohitete. Cene zmerne in če hočete za večji nakup, ugodne obroke

OBLAK FURNITURE 6612 St. Clair Ave. HEnderson 2978

V ugodnost našim odjemalcem bo do Božiča naša trgovina odprta vsak dan (tudi v sredo) od 9. zjutraj do 9. zvečer

Army & Navy News

Adolph Gulic, son of Mr. and Mrs. Gulic, 19508 Kewanee Avenue, left for the Marines Monday, Dec. 6th. His brother Henry has been serving in Hawaii for quite some time.

Mr. and Mrs. Joseph Cekada, 1119 E. 177 St., whose son Joseph is 22 years old, has been serving our country for four years in the Army. He has been overseas for a year, and friends may write to him at the following address: Sgt. Joseph F. Cekada, 6668400, Hdq. 78th Arm'd F.A. A.P.O. No. 252, c/o Postmaster, New York, N. Y.

Stanley Unetic, son of Mr. and Mrs. John Unetic, 1134 E. 76 St., was transferred, and his new address is: Cpl. Stanley J. Unetic, Artillery Spotting Div. V. M. O. 155th Hangar, 41 NAS, North Island, San Diego, Cal.

Mr. Matt F. Intihar, 21491 Nauman Ave., informs friends of the transfer of her son, Edward, to the following address: Edward M. Intihar, 35527482, 624th Ordn. Ammunition Co., A.P.O. 307, c/o Postmaster, New York, N. Y. (Cable address AMVEMU Platform.)

Marine Pfc. John E. Debevec, son of Mr. and Mrs. John Debevec, 1284 E. 168 St., send the season's greetings to all friends. Pfc. Debevec is stationed in San Diego, California.

Mrs. Mary Milavec, 1243 E. 61 St., recently received word from her son Louis Kovacic, who is somewhere in England, that he wishes to thank lodge "France Preseren, 17 SDZ" for the package he received, and also sends the Christmas greetings to all friends. Friends may write to him at this address: Pfc. Louis V. Kovacic, 35043535, Btry A, 321 st F. A. Bn., APO 472, c/o Postmaster, New York, N. Y.

Home on a thirty day furlough after serving overseas, is Petty Officer 1/c John Skully, son of Mrs. Frances Skully, 1036 E. 61 St. Friends may visit him at the above address until January 5th.

Ensign Andrew R. Ipavec, son of Mr. and Mrs. Andrew Ipavec, 1194 E. 177 St., arrived home unexpectedly last Friday from Boston, Mass. where he attended the Institute of Technology. After nine days leave he will report for duty on the west coast.

Sgt. Edward Dolsak, son of Mr. and Mrs. Frank Dolsak, 445 E. 200 St. was recently transferred from California to Kansas. His new address is: Sgt. Edward Dolsak, 79th Cavalry, Recon. Troops A.P.O. 79, Camp Phillips, Kansas.

On December 4th, Victor Tomsic, son of Mr. and Mrs. Louis Tomsic, 881 E. 237 St., volunteered and left for the Navy. His military address is: Victor Tomsic A/S, Co. 1869, U.S.N.T.S., Great Lakes, Ill.

Commissioned an Ensign in the U. S. Navy is Albert Gregoric, son of Mr. and Mrs. Louis Gregoric, 1171 E. 74 St. He attended Case University and received his commission on December 2, 1943, and left for Princeton University on Dec. 14th.

Jan. 15th Deadline For Spar Officer Candidates

National Headquarters of the Coast Guard SPARS announced recently that no civilian women will be accepted for SPAR Officer Candidate training after January, 1944 and the final class for civilian Officer Candidates will assemble in February of the coming year.

With a new plan of competitive examinations being inaugurated, future SPAR Officers will be selected from the enlisted ranks and trained for commissions at the Coast Guard Academy in New London, Connecticut.

However, civilian women between 20 and 49 years of age, may still apply for officer training providing their applications reach Washington, D. C., SPAR Headquarters not later than January 15, 1944. This means that women desiring to apply, must contact the SPAR Recruiting Office nearest their immediate residence, at least by January 1st, in order to allow time for the proper papers to be completed and forwarded to Washington for approval before the 15th.

The U. S. Coast Guard is urging women with college or good business training to apply for officer's schooling with the SPARS. Officers of the SPARS hold responsible positions and they are making it possible for male officers to assume various commands aboard the ever-increasing number of Coast Guard fighting vessels.

Information on SPAR Officer's training may be obtained by writing one of the following offices:

In Cleveland, Ohio: 1516 Keith Building.
In Detroit, Michigan: 531 Lafayette Building.
In Buffalo, New York: 1106 Walbridge Building.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311-5312

ENGLISH SECTION

FOR VICTORY—Buy U. S. War Bonds & Stamps
DECEMBER 18, 1943

Telenews Theatre

Tarawa not only provided the toughest opposition the Marines ever faced, but also furnished the greatest combat newsreels ever filmed. The official Marine Corps film story of the spectacular invasion is presented in the new program at the Telenews Theatre, which started yesterday.

Leathernecks are shown charging into the face of death, firing point-blank at the running Japs. Machine guns, rifles, flame throwers and grenades are used by the Marines in their fierce fight. Few Japs are taken prisoners. They die in hand-to-hand combat or in exploding pillboxes!

President Roosevelt is seen in Iran, where he addresses American troops. Another address, the important one by War Mobilization Director Byrnes, emphasizes the need for winning the war on the home front, and advocates subsidies to keep prices down.

Raymond Clapper, internationally famous war correspondent and columnist, appears in an exclusive Telenews World Spotlight feature, "Why Hate Our Allies?" in which he advocates a friendly spirit toward Russia and Great Britain. Save your hatred for the Japs and Nazis, is his message.

DANCE TONIGHT

Slovene Workmen's Home, Waterloo Rd., will be the scene of a Swing Shift Dance tonight, beginning at 11:30 p. m. and lasting until the wee hours of the morning—4:00 a. m. This novel affair is sponsored by the Jester Club, which has attained the services of Al Berardi and his WCLE Radio Orchestra to furnish the dance tunes for tonight's frolic.

KILLED IN ACTION

Cpl. Frank Stopar

Corporal Frank Stopar was killed in action on November 9, in Italy. The telegram sent by the War Department arrived at the home of his mother December 9th. Cpl. Frank Stopar attended St. Lawrence School, and was previous to his induction employed by the American Steel & Wire Co. (Newburgh Works), as a Cold Roller. He was inducted into the service on March 7, 1941, and received his training at Fort Knox, Kentucky.

Cpl. Frank Stopar was with the Tank Armored Division. He was first sent to England, then to North Africa. His last letter home was dated Nov. 5, 1943.

St. Lawrence Parish now has over 430 boys in the service, and Cpl. Stopar is the first casualty. He would have been 27 years old today, Dec. 18th. A Solemn Requiem Mass with military services was read by the Rt. Rev. Canon Oman this morning.

His father passed away on November 4, 1943. Surviving him are his mother, four sisters, Louise, Victoria, Pauline, Mary Sbrnak and brothers Albin, Stanley and Pvt. Joseph now serving with the Tank Division. The family residence is at 3906 E. 96th St.

LOEW'S STATE

Robert Donat, stars in the much talked about photoplay "The Adventure of Tartu" at Loew's State Theatre. Keyed to present day headlines, this picture is a stirring drama of intrigue, coupled with a romance that almost defeats its purpose. The story of adventure and romance amidst intrigue concerns Donat's assignment to inveigle his way through the Nazi lines into Czechoslovakia where he is to destroy the Skoda Works. Vivacious Valerie Hobson plays opposite Robert Donat in this picture.

Two great attractions brought back to Cleveland because of popular appeal will be shown on the screen at Loew's Stillman Theatre. The attractions are: "North West Passage" in Technicolor, starring Spencer Tracy, with Robert Young, Ruth Hussey and Nat Pendleton. The other feature is the comedy of any season, the Marx brothers in "Go West."

OHIO

"In Old Oklahoma," a stirring Western which stars John Wayne and Martha Scott holds downtown for a third week moving to Loew's Ohio Theatre. This epic story of the rush for oil in the boom Oklahoma days of wealth also stars Albert Dekker.

Snooping Wolfess

The cold breeze certainly scared a lot of the people from the dance! But everybody that was there, enjoyed themselves. Here are a few things that caught my eye!

"My Favorite Blonde," by Merle Johnson! Must be love, eh, Merle?—Elsie Pirnat and Frank Fende attending the affair! Were the lights alright for you this time?—Eleanore Orosky, singing, "Don't Get Around Much Anymore!" Why, the attitude?—Joe Perpar leaving the dance before intermission! What girl was so depressed after his departure?—Dorothy Skiddel and Olga Okleson, finally attending a dance! It was good to see you, girls!—Seaman Mike Lauschin home on leave from North Africa, enjoyed himself with his family and friends! Loads of luck, Mike!—What's keeping Lil and Beps and Esther and Steve from the dances? We wonder!—

Notice! The Christmas dance at the SWH has been cancelled!—Joe Godec certainly missed Eleanor at the dance! That's a nice way to show it, Joe!—Why doesn't Jo Fortuna come to the dances anymore? Do you miss her, Okie?—Harold Okleson, showing off his new suit and overcoat! We also noticed your mustache, ok!—Norma Rackattis and Wally Lunka, coming to the dance! Did you notice the dress Norma was wearing?—Johnny Rozel, not coming around much anymore! Who is she, Johnny?—Florence and Zora enjoying themselves at the dance and also the night before! So I heard!—Tony Kramer getting along fine with all the girls! You certainly like gum, don't you, Tony?—Joe Ferenchak and Bill coming to the dance! Why do you hate to admit things, Joe?—Where have Chick and Tony been keeping themselves lately? Is the weather too cold, boys?—Rocco Bascottie, trying to learn Slovenian! You're doing good, Rocco!—Met "Curley Joe" at Yankie's. Does that soldier collect all girls' pearls?

Don't forget to come to the Swing Shift Dance at the SWH from 11:30 p. m. to 4:00 a. m. So, until I see you there, I'll be wishing you all, "A Merry Christmas and a Happy New Year!"

DONATE CIGARETTES

More than 500 packages of cigarettes, donated by the patrons of Yankovic's Cafe at 528 E. 152 St., will be distributed among servicemen in three service organizations, Stage Door Canteen, St. John's Cathedral Canteen and the U.S.O.

Frank Yankovic, well known band leader and proprietor of the cafe has for the past two months, played requests for patrons who donated one package of cigarettes per request. Mr. Yankovic, said that this has been very successful, and believes that it will be a regular feature hereafter.

"Yankie's" as this cafe is popularly known, will feature a Christmas Day Jam Session, starting at 2:00 p. m. Seven popular bands will provide music for entertainment.

The Problem of Trieste

By Ivan M. Tchok

A relative majority of the inhabitants of Trieste are classified as Italian. But neither the size nor the nature of that majority has ever been precisely or impartially determined. The Italian authorities employed all forms of coercion to make the existence of national minorities, that is, Slavs, in the Julian March extremely difficult. The Slavs were compelled even to change their names in order to bury forever their national origin. No one knows how many thousands of these "compulsory" Italians will joyfully resume their real names and nationality when Trieste becomes a part of a new Yugoslavia.

Throughout History, Trieste's deadliest opponent and competitor has been Venice. The struggle between the two ports continued under the Crown of Italy. Cut off from its hinterland Trieste went bankrupt. Its great commercial enterprises, Cosulich, Tripeovich, Pollich—all good Yugoslav names—were liquidated and absorbed by the financial interests of Venice, Genoa, Milan and Rome. Diversion of commerce from Trieste to the ports on the Italian mainland brought poverty to thousands of families who had no place to emigrate, while the Italian Government continued to colonize the city with "real" Italians from as far south as Sicily.

The argument that inclusion of Trieste into Yugoslavia would create a problem of Italian "irredentism" is without foundation. The Julian March is an economic and political unit. Yugoslavia has never persecuted its national minorities. It will not do so in the future. But it is strange that distinguished Italians in the United States condemn Yugoslav claims to Trieste on the ground that its inclusion in Yugoslavia would violate the principle of national self-determination while at the same time they look with horror upon Yugoslav claims to Goritsa and Istria on the ground that they are based on the spirit of nationalism which must play no role in the reconstruction of the world after this war. In other words, nationalism is good for the Italians but bad for the Yugoslavs.

Yugoslavia's claims to Trieste are based on solid facts of history, ethnography and economics. There is a clear line of demarcation between the Yugoslav and Italian peoples. That line lies west of the river Socha and leaves Trieste in Yugoslav soil just as New York lies on American soil. Trieste and its immediate hinterland are overwhelmingly Yugoslav. Trieste is the capital of the Yugoslav Julian March. Without its hinterland, Trieste is doomed to economic death.

Of course, Yugoslavia could put forward other claims to Trieste. Italy is an enemy

country. Italy has done irreparable damage to Yugoslavia. The dead can never be resurrected. It will take years to rebuild the destroyed towns and villages. It is not difficult to imagine how the people of Slovenia, Dalmatia, Montenegro and Croatia feel about Italy. But although Yugoslavia is unquestionably entitled to reparation from Italy it does not need to use that argument to establish its claim to the Julian March and its natural and inevitable capital Trieste.

The End

RESIDE IN COLORADO

Mr. and Mrs. Cyril Stanovik, former Dorothy Zugel, daughter of Mr. and Mrs. Martin Zugel, 5308 Carl Avenue, are now residing in Colorado, from where they send greetings to all friends. Their address is: 1536 Ogden St., Apt. 3, Denver 5, Colo.

YULETIDE GREETINGS

Louis Elover, formerly of Collinwood, now in Uncle Sam's Army somewhere in Italy, sends the season's greetings to all. Friends may write to him. His address is: Pvt. Louis Elover, A.S.N. 35319559, Co. B. 713 Bn., OPN, Bn., A.P.O. 763, c/o Postmaster, New York, N. Y.

PRE-HOLIDAY DANCE

Svobodomiselne Slovenke, No. 2 SDZ, will hold their annual pre-holiday dance this evening at the Slovene Nat'l Home, St. Clair Ave. Music will be furnished by Johnny Pecon's Orchestra. Something special in the line of refreshments will be served.

BUKOVNIK'S

Photographic Studio
732 EAST 185th ST.
KENmore 1166

EMPLOYEES

of the
Marquette Metal
Products Co.

are invited to attend the

MEETING

under the auspices of

United Auto
Workers CIO

held on

Sunday,

December 19, 1943

at 1.30 p. m.

in Room No. 4,
Slov. Workmen's Home,
Waterloo Rd.

Come and hear how you can assure your job after the war.

Beros Studio

6116 ST. CLAIR AVE.

—Tel.: EN. 0670—

OPEN SUNDAYS

11-4

JESTER CLUB

is sponsoring a

SWING SHIFT DANCE - TONITE, DEC. 18, 1943

at Slovene Workmen's Home, Waterloo Road

Music by Al Berardi and his WCLE Radio Orch.

Dancing begins at 11.30 p. m. and lasts till 4 a. m. Admission 75c

PRE-HOLIDAY DANCE

Sponsored by

SVOBODOMISELNE SLOVENKE, NO. 2 SDZ

Saturday, Dec. 18, 1943, at Slovene Auditorium,

St. Clair Ave. — 8 p. m. — Admission 50c

MUSIC BY JOHN PECON'S ORCHESTRA